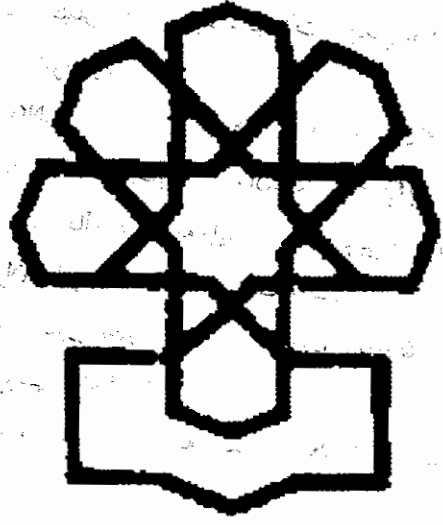

۳
۵/۹

نکاتی پیرامون طرح‌های گاز طبیعی مایع شده LNG در بند «ی» تبصره ۲۹ لایحه بودجه سال ۱۳۸۰

دریازة لایحه بودجه ۱۳۸۰ - شماره (۴۰)

مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
گنجینه و راجد اسناد و کتابخانه ملی
شماره: ۱۴۴۹۰
تاریخ: ۷۴/۱۰/۲۵

۱۶۰

کد موضوعی:

۵۹۶۲

شماره مسلسل:

معاونت پژوهشی

دقی ۱۳۷۹

کار: دفتر زیربنایی

نکاتی پیرامون طرح‌های گاز طبیعی مایع شده LNG در بند «ی»
تبصره ۲۹ لایحه بودجه سال ۱۳۸۰

کدموضوعی: ۱۶۰

شماره مسلسل: ۵۹۶۲

بودجه مورد نیاز برای طرح‌های LNG-۱ و LNG-۲ به میزان ۱/۵ میلیارد دلار برای هر مجتمع (جمعاً ۳ میلیارد دلار) و مبلغ ۲ میلیارد دلار برای ۱۲ فروند کشتی مخصوص حمل LNG، گزارش شده است. این ارقام (یعنی ۵ میلیارد دلار)* مبتنی بر مطالعاتی است که وزارت نفت در زمینه طرح‌های گاز طبیعی مایع شده انجام داده و گزارش آن را مکتوب به کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در هنگام بررسی تبصره‌های به بودجه لایحه بودجه سال ۱۳۸۰ ارائه نموده است. با توجه به این که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، جزئیات این مطالعات را در اختیار ندارد، طبعاً سؤالات مهمی در این خصوص مطرح می‌شود که بعضی از آن‌ها به شرح زیر است:

۱- آیا روند آتی تقاضای LNG به تفکیک کشورهای عمده مصرف کننده (امریکا، بلژیک،

فرانسه، ایتالیا، اسپانیا، ترکیه، ژاپن، کره جنوبی، تایوان، هند و چین) بررسی شده است؟

۲- آیا رقابت کشورهایی که در حال حاضر به ژاپن، کره جنوبی و تایوان صادرات LNG دارند، با صادرات بالقوه ایران به این کشورها مطالعه شده است؟

۳- آیا تأثیر ورود LNG ایران به بازار تجارت جهانی LNG (در سطح ۱۵ میلیون تن در سال) بر روی قیمت جهانی LNG بررسی شده است؟

در ضمن دو نکته زیر در مورد گزارش ارائه شده توسط وزارت محترم نفت، مطرح

می‌شود:

۱- در توجیه اقتصادی طرح، قیمت‌های کنونی LNG (متوسط قیمت سال گذشته) در محاسبات بازدهی سرمایه (در خلال ۷-۸ سال آینده) به کار رفته است. با توجه به روند نزولی

۵- این ارقام در کمیته اقتصادی کمیسیون برنامه و بودجه که از تاریخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۴ تشکیل گردید توسط وزیر محترم نفت تغییر یافت و کل اعتبار بند «ی» ۴۰۷-۵ میلیارد دلار تعیین گردیده گرچه تغییر این رقم هیچ گونه تغییری در ماهیت تحلیلی این گزارش ندارد. ولی تغییر از ۹ میلیارد دلار به ۵ میلیارد دلار در فاصله بین دو کمیسیون یعنی فاصله کم‌تر از ۱۰ روز توسط وزارت نفت قابل تمعن است.

قیمت LNG، به نظر می‌رسد نمی‌توان تحولات آینده بازار جهانی LNG را بر مبنای ثبات قیمت (مبنای قرار دادن قیمت سال گذشته برای محاسبه یازدهمی طرح در ۸-۷ سال آینده) پیش‌بینی نمود. توضیح این که قیمت LNG (Cif ژاپن) در سال ۱۹۸۵ برابر ۲۳/۵۵ دلار برای هر میلیون Btu بود که به طور منظم کاهش یافته و به ۶۴/۳ دلار در سال ۱۹۹۰ و ۴۶/۳ دلار در سال ۱۹۹۵ و ۱۴/۳ دلار در سال ۱۹۹۹ رسیده است.

۲- در تحقیقات دیگری که پیرامون امکان صادرات LNG ایران صورت گرفته نتایجی متفاوت از گزارش وزارت محترم نفت ارائه شده است. بعضی از این موارد به شرح زیر است: الف- هزینه تأمین یک میلیون Btu گاز طبیعی مایع شده ایران در بازارهای آسیای شرقی برابر با ۹۲/۳ دلار محاسبه شده است در حالی که در گزارش وزارت محترم نفت، رقم مذکور برای ژاپن ۵/۲ دلار، برای چین ۳/۲ دلار برآورد شده است. حتی اگر قیمت تمام شده را بابت حمل اضافه کنیم، به ترتیب به ارقام ۳/۳ دلار و ۱/۳ دلار می‌رسیم که با ۹۲/۴ دلار تفاوت زیادی دارد.

ب- در گزارش وزارت محترم نفت نتیجه‌گیری شده است که بازار هند تا سال ۲۰۱۰ می‌تواند ۱۴ میلیارد متر مکعب از LNG صادراتی ایران را جذب کند. به عبارت دیگر، هند به عنوان مهم‌ترین بازار صادراتی ایران معرفی شده است. بازارهای آسیای جنوب شرقی و چین با جذب ۱۰ میلیارد متر مکعب در مقام دوم و بازار اروپا با جذب ۵ میلیارد متر مکعب در مقام سوم بازارهای صادراتی LNG ایران معرفی شده‌اند. بر مبنای تحقیقات دیگری که در همین زمینه انجام شده، بازارهای آسیای شرقی در مقام اول و هند در مقام دوم مطرح شده است و صادرات به بازار اروپا چشم انداز روشنی ندارد.

با توجه به موارد فوق، به نظر می‌رسد توجیه‌های کلی ارائه شده توسط وزارت نفت برای طرح‌های LNG، جهت توجیه بند «ی» تبصره ۲۹ کفایت نمی‌کند و برای تصمیم‌گیری اقتصادی در مورد این گونه طرح‌های بزرگ- که آثار ملی دارد- لازم است مطالعات گسترده‌ای توسط تیم‌های کارشناسی مختلف در مورد بازارهای فعلی و آتی و روند احتمالی قیمت‌ها و تحولات مربوط به فناوری‌های مرتبط و... صورت گیرد.

پیشنهاد می‌شود تصمیم‌گیری در این مورد و موارد دیگری نظیر آن، به دلیل محدودیت

زمان بررسی در فصل بودجه و ضرورت بررسی گسترده و کارشناسی این گونه طرح‌ها، به زمان دیگری پس از فصل بودجه موکول شود. به ویژه آن که در هفته جاری (هفته منتهی به ۱۳۷۹/۱۰/۱۵) در همایشی که در بوشهر پیرامون LNG در حال برگزاری است کارشناسان پژوهش‌ورد حساسیت این موضوع و لزوم عدم شتاب‌زدگی در تصمیم‌گیری تأکید ورزیدند و مواردی از زیان‌های احتمالی این اقدام را بر شمردند.

بنابر این پیشنهاد این است که این بند از تبصره ۲۹- و موارد نظیر آن- از لایحه بودجه حذف و پس از مطالعه کافی به صورت لایحه جداگانه‌ای تقدیم مجلس شورای اسلامی شود. شایان ذکر است که بررسی‌های کارشناسی این مرکز نشان می‌دهد که مجلس زمانی می‌تواند بر قراردادهای بیع متقابل مطابق قانون برنامه نظارت مؤثر داشته باشد که حداقل چارچوب‌های اساسی قراردادهای بیع متقابل به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد.

مجموعه‌ای که حاوی چارچوب‌های اساسی قرارداد بوده و قابل تصویب در مجلس شورای اسلامی باشد حداکثر از ۳-۴ صفحه تجاوز نمی‌نماید. این حداقل برای نظارت بر قراردادهای چندین میلیارد دلاری که آثار اقتصادی سیاسی اجتماعی خود را بر جامعه خواهد گذاشت، از نقطه نظر کارشناسی ضروری اعلام می‌گردد.